

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 5

Частина I

**Одеса
2019**

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 5. Частина I. – Одеса, ОНЕУ. – 2019. – 245 с.

Автори:

Вітковська К. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Милашко О. Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю. О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Погорєлова Т. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотоєнкова О. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Тарасова К. І. – к.е.н., викладач кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Абалмасова М. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Агапченко К. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Березорудський А. М. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Богомаз О. О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бондаренко А. В. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Бойко В. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бойчева О. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Борищук А. О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Бурлаєва В. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Воскобойнік І. І. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Вебер К. І. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету,
Гаращенко О. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Георгіу О. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Голубчикова Ю. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Дворжак А. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Джонмуродова Н. Д. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Зарічна Т. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Запорощенко А. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Любович А. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мотишена В. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Савина І. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Стародубцева Т. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету.

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

© колектив авторів, 2019

ЗМІСТ

Голубчикова Ю.В., Вітковська К.В. Статистичний аналіз динаміки та стану безробіття в Україні.....	6
Дворжак А.С., Милашко О.Г. Статистичний аналіз в'їзного та виїзного туризму в Україні.....	13
Савина І.В., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз показників забору, використання та забруднення води.....	18
Запорощенко А.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз захворюваності на СНІД в країнах Європи.....	26
Борищук А.О., Самотоєнкова О.В. Диференціація регіонів України за рівнем зайнятості населення.....	33
Джонмуродова Н.Д., Погорєлова Т.В. Особливості статистичної оцінки кредитоспроможності позичальників банку.....	39
Любович А.А., Вітковська К.В. Аналіз патентної діяльності в Україні.....	47
Стародубцева Т.В., Вітковська К.В. Статистичне дослідження розвитку альтернативної енергії в Україні... ..	54
Бойко В.С., Тарасова К.І. Аналіз розвитку легкої промисловості України	60
Зарічна Т.С., Тарасова К.І. Машинобудування України: сучасний стан, структура та тенденції розвитку галузі	68
Агапченко К.А., Тарасова К.І. Статистичний аналіз переробної промисловості України	77
Богомаз О.О., Тарасова К.І. Статистичний аналіз динаміки та стану розвитку вугільної промисловості України	83
Бондаренко А.В., Тарасова К.І. Статистична оцінка заробітної плати громадян України	91
Любович А.А., Тарасова К.І. Дослідження ризику трудової міграції населення України.....	98
Weber K.I., Tarasova K.I. The latest trends of Ukrainian labor market: statistical research	105
Мотишена В.В., Тарасова К.І. Дослідження харчової промисловості України	113
Березорудський А.М., Тарасова К.І. Аналіз електроенергетичної промисловості України	120

Абалмасова М.П., Милашко О.Г. Статистичний аналіз діяльності мотелів України	126
Березорудський А.М., Милашко О.Г. Методи статистичного аналізу діяльності мотелів та хостелів	131
Бойчева О.П., Милашко О.Г. Провідні напрямки співробітництва Болгарії та України	138
Агапченко К.А., Милашко О.Г. Необхідність статистичного аналізу діяльності хостелів в Україні	144
Богомаз О.О., Милашко О.Г. Аналіз діяльності готелів в Україні	151
Бойко В.С., Милашко О.Г. Аналіз ринку мотельних послуг.	157
Бурлаєва В.С., Милашко О.Г. Аналіз динаміки основних макроекономічних показників Німеччини	162
Воскобойнік І.І., Милашко О.Г. Дослідження сучасного стану мотельних господарств України	166
Гаращенко О.В., Милашко О.Г. Статистичний аналіз діяльності кемпінгів в Україні	173
Любович А.А., Милашко О.Г. Зовнішньоекономічна діяльність Франції та її торговельно-економічне співробітництво з Україною	178
Мотишена В.В., Милашко О.Г. Аналіз сучасного стану діяльності мотелів в Україні	185
Стародубцева Т.В., Милашко О.Г. Статистичний аналіз основних макроекономічних показників Польщі	193
Георгіу О.А., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз рівня злочинності в Європі	199
Березорудский А.Н., Ольвинская Ю.О. Анализ рынка электромобилей в Украине	207
Богомаз О.О., Ольвінська Ю.О. Аналіз сучасного стану викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря України	212
Агапченко К.А., Ольвінська Ю.О. Техногенний вплив на екологію в Україні	219
Бойко В.С., Ольвінська Ю.О. Аналіз динаміки екологічного сліду планети	226
Абалмасова М.П., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз екологічного стану Чорного моря	233
Любович А.А., Ольвінська Ю.О. Вплив освіти на формування особистості.....	239

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Агапченко К. А.¹, Тарасова К. І.²

¹ – студент, кафедра статистики,

² – канд. екон. наук, кафедра статистики

Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Агапченко К. А., Тарасова К. І. Статистичний аналіз переробної промисловості України. У даній статті представлено статистичний аналіз переробної промисловості України. Здійснено аналіз динаміки основних показників переробної промисловості, таких як, індекси виробництва та споживчих цін. Проаналізовано динаміку виробництва продукції за видами, виділено регіони з найбільшою долею виробництва деякої продукції. Розглянуто динаміку заробітної плати у цій сфері.

Ключові слова: переробна промисловість, зовнішні та внутрішні фактори впливу, виробництво, індекс виробництва, заробітна плата.

Агапченко К. А., Тарасова К. И. Статистический анализ перерабатывающей промышленности Украины. В данной статье представлен статистический анализ перерабатывающей промышленности Украины. Осуществлен анализ динамики основных показателей перерабатывающей промышленности, таких как, индексы производства и потребительских цен. Проанализирована динамика производства продукции по видам, выделено регионы с наибольшей долей производства некоторой продукции. Рассмотрена динамика заработной платы в этой сфере.

Ключевые слова: перерабатывающая промышленность, внешние и внутренние факторы влияния, производство, индекс производства, заработная плата.

Agapchenko K. A., Tarasova K. I. Statistical analysis of the processing industry in Ukraine. This paper presents the statistical analysis of the Ukrainian processing industry. The analysis of the dynamics of the main indicators of the processing industry, such as production and consumer price indices, is analyzed. The dynamics of production by type is analyzed, regions with the largest share of production of some products are selected. The dynamics of wages in this sphere is considered.

Keywords: processing industry, external and internal factors of influence, production, production index, wages.

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Агапченко, К. А. Статистичний аналіз переробної промисловості України [Текст] / К. А. Агапченко, К. І. Тарасова // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 5. Частина I – Одеса, ОНЕУ. – 2019. – С. 77 – 82.

Постановка проблеми у загальному вигляді. В умовах пошуку стратегій та конкретних шляхів виходу з економічної та політичної кризи особлива увага надається розвитку промисловості. Серед найбільш впливових та одночасно проблемних ланок промисловості України є переробна промисловість, яка займає майже 60% у загальному обсязі виробництва країни. Для сучасної переробної промисловості актуальним є розвиток економічно ефективних виробництв і підвищення конкурентоспроможності продукції, активізація інвестування в реальний сектор економіки та подолання тенденції зростання зносу основних засобів за рахунок використання та впровадження інновацій у виробничий процес. Крім того, промисловий розвиток є фундаментом для становлення інших секторів економіки країни. Темпи розвитку промислового сектора значною мірою детермінують якість та спрямованість економічного зростання країни. Аналіз стану сучасних галузей економіки, дає підстави стверджувати, що соціально-економічний розвиток більшості регіонів на довгострокову перспективу пов'язаний саме з переробними галузями, тому аналіз стану та тенденцій розвитку підприємств переробної галузі є актуальним та необхідним.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Розробка теоретико-методологічних питань підвищення ефективності діяльності переробних підприємств стала темою досліджень багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців. Різноманітними дослідженнями цієї проблеми займалися і зробили вагомий внесок у її розвиток такі вчені, як: В. Андрійчук, А. Вовчак, В. Галушко, О. Гудзь, А. Загородній, Г. Калетник, С. Кваша, М. Кропивко, І. Лукінов, І. Маркіна, М. Малік, В. Онегіна, О. Правдюк, П. Стецюк, В. Ткаченко, Л. Федулова, Д. Шевченко та ін. Однак, незважаючи на наявний науковий доробок, цілий ряд питань все ж таки залишається недостатньо дослідженим.

Метою статті є дослідження особливостей розвитку переробної промисловості за допомогою аналізу основних показників її діяльності.

Виклад основного матеріалу. Переробна промисловість – галузь промисловості, в якості сировини в якій використовуються продукти сільського господарства (бавовна, шерсть тощо) або продукти, видобувної промисловості (нафта, природний газ, руда тощо). Переробні галузі АПК – це комплекс підприємств, що переробляють сільськогосподарську сировину, з якої отримують продукти харчування та сировину для харчової промисловості [1, 2]. Вони забезпечують населення продуктами харчування та створюють певні ресурси для зовнішнього обміну.

Економічна ефективність переробних підприємств тісно пов'язана з їх конкурентоспроможністю під якою слід розуміти властивість об'єкта, яка характеризується ступенем реального чи потенційного задоволення ним певної потреби в порівнянні з аналогічними об'єктами, представленими на

даному ринку [3]. Резерви підвищення ефективності розвитку переробних галузей невикористані в даний проміжок часу – можливості збільшення обсягів виробництва продукції в розрахунку на одиницю сукупних затрат живої та уречевленої праці з метою раціональнішого використання наявного потенціалу для отримання більшої кількості високоякісної продукції [4]. Виходячи із специфічних особливостей переробних галузей та ресурсів, що використовуються у виробництві, виділяють такі основні групи резервів підвищення ефективності переробної промисловості [2, 5]:

- зростання обсягів та ефективності виробництва сировини, зниження її собівартості та підвищення якості;
- підвищення ефективності використання сировини та матеріальних ресурсів;
- підвищення рівня використання вторинних сировинних ресурсів;
- підвищення рівня використання виробничих потужностей та основних виробничих фондів;
- підвищення ефективності використання трудових ресурсів;
- підвищення якості товарів.

На рис. 1. наведені результати розрахунків індексів промислової продукції переробної промисловості України за 2007-2017 роки.

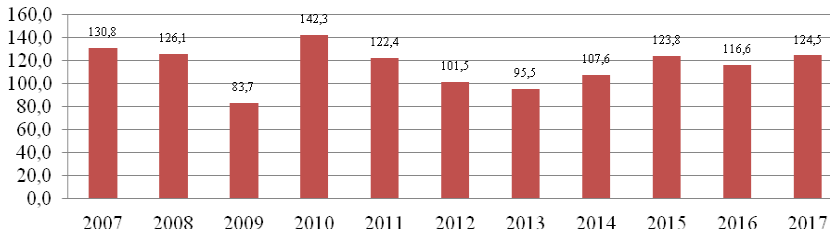

Рис. 1. Динаміка індексів виробництва продукції переробної промисловості у 2007-2017 рр., %

Наведені дані наочно демонструють відсутність певної тенденції в розвитку виробництва промислової продукції переробної галузі України за період, що аналізується. У 2009 р. порівняно із 2008 р. мало місце падіння обсягу реалізованої продукції на 16,3%, а в 2010 році цей показник збільшився на 42,3%. За останні три роки спостерігається стабілізація зростання індексу виробництва продукції в межах 16,6-24,5% щорічно.

Важливим етапом аналізу діяльності підприємств окремих галузей промисловості є аналіз структури виробництва за видами (рис.2).

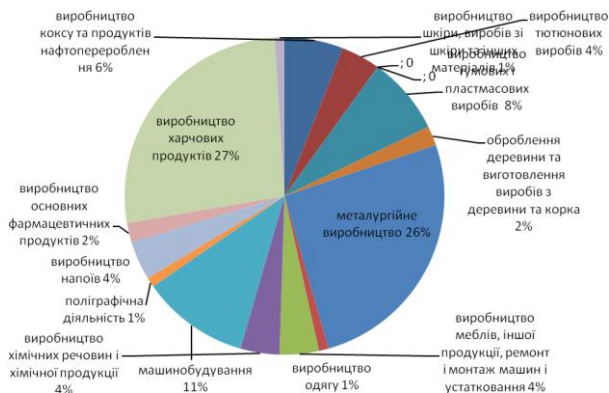

Рис.2. Структура обсягу реалізованої продукції переробної промисловості України за видами, 2017 р.

З наведених на рис.2 даних видно, що найбільшу питому вагу в обсязі реалізованої продукції переробної промисловості України в 2017 році займало виробництво харчової продукції (27%) та металургійного виробництва (26%). Зачне місце у загальному обсязі мали: продукція машинобудування (11%), виробництво гумових і пластмасових виробів (8%) та виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення (6%). Питома вага інших видів продукції в структурі переробної промисловості України коливається у межах 1-4%.

На рис.3 наведені дані про динаміку індексів споживчих цін на продукцію переробної промисловості України за останні 10 років.

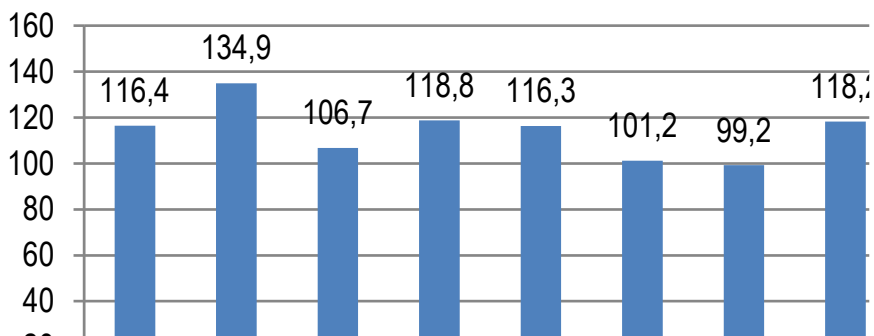

Рис.3. Динаміка індексів споживчих цін на продукцію переробної промисловості України за останні 10 років.

Як видно з наведених даних, зменшення цін мало місце лише у 2013 р. порівняно із 2012 р., за цей період ціни впали на 0,8%. За всі інші роки споживчі ціни у порівнянні з попереднім роком зростали від відсотка до більш ніж тридцяти. Найбільші темпи зростання спостерігались у 2015 році (+36,7%).

За допомогою графічних даних рис. 4. та рис. 5 проаналізуємо динаміку середньої заробітної плати працівників, зайнятих у переробній промисловості та проведено порівняння цього показника із загальним по Україні.

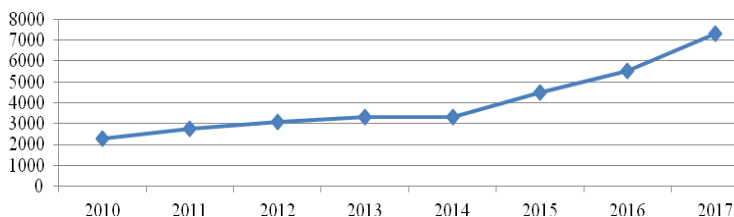

Рис.4. Динаміка середньої заробітної плати працівників підприємств переробної промисловості у 2010-2017 роках в Україні, грн.

З даних, представлених на рисунку 4, видно, що середня заробітна плата працівників переробної промисловості в Україні за період 2010-2017 рр. має тенденцію до збільшення. Таким чином, у 2017 р. середній розмір заробітної плати становив 7299 грн., що на 5011 грн. більше за рівень цього показника у 2010 році, тобто рівень середньої заробітної плати у 2017 році порівняно із 2010 р. виріс більше, ніж втричі.

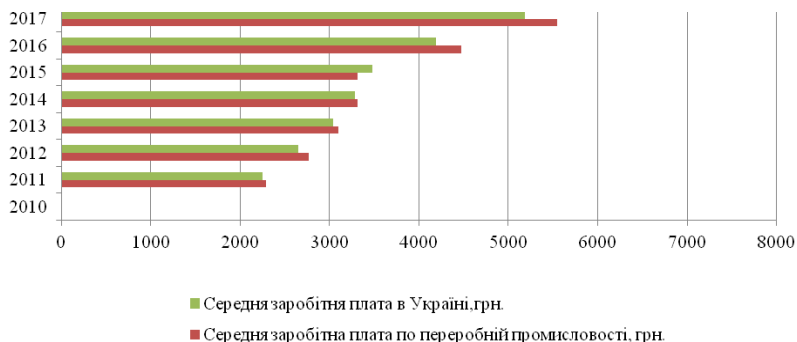

Рис. 5. Середня заробітна плата працівників переробної промисловості та в цілому по Україні у 2010-2017 роках, грн.

Таким чином, рівень середньої заробітної плати працівників переробної промисловості в Україні за 2010-2017 рр. перевищував рівень цього показника по Україні, за виключенням 2015 року (-4,86%) [6, 7].

Висновки. Проведене дослідження дає підставу стверджувати, що Україна має добре розвинену переробну промисловість. За останні три роки спостерігається стабілізація зростання індексу виробництва продукції. Структура обсягу реалізованої продукції переробної промисловості представлена сімнадцятьма видами, найбільшу питому вагу в якій займають виробництво харчової продукції та металургійного виробництва. Рівень середньої заробітної плати працівників переробної промисловості в Україні за останні роки перевищував рівень цього показника по Україні. На сучасному етапі однією з актуальних проблем у цій сфері є формування достатньої сировинної бази. Більшість підприємств переробної промисловості потребують докорінного оновлення матеріально-технічної бази, оскільки умови конкурентної боротьби вимагають впровадження сучасного високопродуктивного устаткування і новітніх технологій, широкого залучення наукового та кадрового потенціалу, що дасть можливість для підвищення конкурентоспроможності продукції та зростання ефективності виробництва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вікіпедія. Харчова промисловість України. Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://wiki.lp.edu.ua/wiki/Переробна промисловість](http://wiki.lp.edu.ua/wiki/Переробна_промисловість)
2. Вовчак А. В. Маркетингові комунікації у внутрішньому середовищі підприємства: психологічний аспект / А. В. Вовчак, Т. О. Примак // Маркетинг в Україні. – 2003. – № 1 (17). – С. 29–33. , с.29
3. Гудзь О.Є., Степасюк О.С. Сучасний вимір конкурентоспроможності аграрної сфери: виклики та перспективи // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України / Серія «Економіка, аграрний менеджмент та бізнес» / Редкол.: Д.О. Мельничук (відп. ред.) та ін. - К.: ВЦ НУБіПУ, 2010. – Вип. 154. – Частина 2 – 342 с. – С. 81-87.
4. Держстат України. Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Федорусь Ю.В., Підвищення ефективності помислових підприємств переробної галузі України / Ю. В. Федорусь // Ефективна економіка. – 2014. - № 12. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3933> (дата звернення: 22.11.2018).
6. Стратегічне планування збалансованого розвитку міста Чорноморськ до 2025 року [Текст] : монографія / А. І. Ковальов, В. А. Карпов, Т. С. Корольова [та ін.] ; за ред. А.

І. Ковальова. – Одеса: ФОП Гуляєва В.М., 2018. – 80 с.

7. Статистичні методи в управлінні розвитком регіону: Монографія // За заг. ред. канд. економ. наук, професора А. З. Підгорного – Одеса : ФОП Гуляєва В.М., 2016. – 218 с.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ВИПУСК 5

Частина I

Одеса

